

Spora Katılan Çocuklara Yönelik Ailelerin Psikolojik Kazanımları*

Savaş DUMAN

Sefa LÖK

Erkan Faruk ŞİRİN

İbrahim Bülent FİŞEKÇİOĞLU

¹ Selçuk Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Konya

* Bu çalışma 11.Uluslararası Spor Bilimleri Kongresinde poster bildirisi olarak sunulmuştur.

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, futbol spor okuluna devam eden çocukların ailelerinin çocuğunun spora katılımı ile elde ettikleri psikolojik kazanımlarının neler olduğunu belirlemektir. Araştırmanın örneklem grubunu Konya il merkezinde faaliyet gösteren dört spor kulübü/okuluna (Galatasaray, 12 Dev Adam (futbol okulu), Beşiktaş ve Bahçeşehir Koleji) devam eden ve yaş ortalaması 11.8 ± 2.1 olan erkek çocukların 34'ü kadın ($X_{\text{yaş}}=39.8 \pm 9.6$) ve 67'si erkek ($X_{\text{yaş}}=44.7 \pm 5.2$) olmak üzere toplam 101 ($X_{\text{yaş}}=42.4 \pm 8.4$) anne-babasına uygulanmıştır. Katılımcıların psikolojik kazanımları "Sporda Ailenin Psikolojik Kazanımları Ölçeği (SAPKÖ) uygulanarak değerlendirilmiştir. Sonuçlar analiz edildiğinde; ailelerin çocuklarını spor kulübüne/okuluna göndermedeki en önemli kazanımları sırasıyla "kontrol edicilik", "özdeşleşme", "statü kazanma" ve "benlik saygısı" alt boyutları olarak görülmektedir. Ailelerin çocuklarının spor kulübüne/okuluna katılımı ile elde ettikleri kazanımlarında aylık gelir farklılığında 2000 TL'den az gelire sahip ve 2000 TL'den daha fazla gelire sahip aileler arasında "Özdeşleşme" alt boyutunda 2000 TL'den az gelire sahip aileler lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Ailelerin öğrenim durumu değişkeninde, öğrenim düzeyi lise mezunu ve altında olan anneler ve üniversite ve üstü öğretime sahip olan anneler arasında tüm alt boyutlarda öğrenim düzeyi lise mezunu ve altında olan anneler lehine anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Baba öğrenim durumu değişkeninde ise öğrenim düzeyi lise mezunu ve altında olan babalar ve üniversite ve üstü öğretime sahip olan babalar arasında "statü kazanma", alt boyutunda öğrenim düzeyi lise mezunu ve altında olan babalar lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Psikolojik kazanım, aile, spora katılım

Psychological Acquisitions of the Families of the Children Joining Sport Activities

ABSTRACT

The aim of this study is to determine what the families of the children who attend a sport academy for football gain psychologically through sport. It has been studied on 101 parents ($X_{\text{age}} = 42.4 \pm 8.4$) which consist of 34 female ($X_{\text{aged}}=39.8 \pm 9.6$) and 67 male ($X_{\text{age}} = 44.7 \pm 5.2$) and whose sons ($X_{\text{age}} = 11.8 \pm 2.1$) attend four different sport schools in the city center of Konya including (Galatasaray, 12 Dev Adam, Beşiktaş and Bahçeşehir). The acquisitions of the participants have been evaluated by applying "A scale of psychological gains in sports". After analyzing the results, we have found out that by sending their children to a sport school or club the parents respectively obtain these subconsciously: "supervising", "identification", "getting a social status", "self-respect". In the parameter of inequality of monthly incomes of the families, it has been ascertained that there have been some meaningful changes on the families who have an income less than 2000 Turkish Liras (TLs) monthly by 'identification' with the families whose income is more than 2000 TLs. Besides, in the parameter of the educational level of parents, there have been positive subconscious gains (in supervising, identification, getting a social status, self-respect) in favor of the parents with a low level of education by comparison with the parents who have a diploma from a university or who have done a master's degree. Additionally, in the parameter of the educational level of fathers, the fathers with a low level of education have gained "a social status" among the fathers who have graduated from a university.

Key Words: Psychological acquisitions, family, sports participation

GİRİŞ

Sporda sosyalizasyon süreci aileden çocuğa aktarım şeklinde olmasına rağmen, çocukluk sonrası ve adölesan döneminde iki taraflı sosyalizasyon başlayabilir. Örneğin, arkadaş grupları içinde etkilenen çocuk, sporun içinde yer almaya başlar, kendi kendine asla spora katılmayan ailelerini spora sosyalize edebilir.

Çocuklarını ilgilendirdiği için aileler, spora katılmaya başlayabilir veya seyirci olabilir. Ailenin etkisi çocuğun ve gencin sporla ne şekilde ilgileneceği ya da ilgileneceğinin belirlenmesinde de etkili olmaktadır (11). Çocukların spora katılımından olumlu sonuçlar elde etmek için ailelerin sporun sağladığı olumlu sonuçlar hakkında bilgi sahibi olmasına ihtiyaç vardır.

Ailelerin spora katılımı çocukların spordan zevk almalarında ve cesaret kazanmalarında önemli bir rol üstlenir (19).

Aileler, özellikle yarışma sporlarında, çocuklarının bütünüyle sosyalleşmesi ve başarılı olma beklentisi içerisindeyler. Organize edilmiş sporlarda çocukların kişisel olarak yaptıkları ve değer verdikleri eylemlere rağmen, yetişkinler oyun sonuçlarını ve performans kalitesini ciddiye almaktadırlar (4). Eğer çocuk sporda başarısız olursa, aileler başarısızlıkta sorumluluklarının olduğuna inanmakta; eğer çocuk başarılı olursa, aileler beklentilerinin karşılandığını zannetmektedirler. Eğer çocuk dahice işler yaparsa, aileler çok yüksek bir özgüven duygusu içerisine girerek, başkalarının kendilerine danışmaları gerektiğini ve özel bir ilgiyi hak ettiklerini düşünmektedirler (5). Yapılan araştırmalar aile ile çocuklarının spor ortamlarında beraberliğinin aile doyumunu arttırdığını (3) ve aile bütünlüğünü desteklediğini (20) vurgulanmaktadır. Bunun yanı sıra, çocukların spora katılımdaki memnuniyetleri ile ailelerin memnuniyetleri arasında bir ilişkinin bulunduğu belirlenmiştir (8).

Ülkemizde spora katılımı ilgili literatür incelendiğinde çocukların spora katılım motivasyonu (1, 2, 12, 13, 16, 17, 18) ve çocukların spora katılımında ailelerin beklentileri (6, 9, 13, 14) ile ilgili çalışmalar görülmektedir.

İlgili alan yazında çocukların spora katılımı, katılımı sürdürme ve sporu bırakmada ailenin rolüne ilişkin bulgular yer alırken, bu katılım sonucunda ailelerin psikolojik kazanımları hakkında çok az çalışmaya rastlanılmıştır. Bu bilgi ve değerlendirmeler ışığında çalışmanın amacı, ailelerin çocuklarının spora katılımıyla elde edecekleri psikolojik kazanımları belirlemektir.

MATERYAL ve METOT

Araştırma grubunu Konya il merkezinde dört spor kulübü/okuluna [Galatasaray, 12 Dev Adam (futbol okulu), Beşiktaş ve Bahçeşehir Koleji] devam eden ve yaş ortalaması $X = 11.8 \pm 2.1$ olan erkek çocukların 34'ü kadın ($X_{yaş} = 39.8 \pm 9.6$) ve 67'si erkek ($X_{yaş} = 44.7 \pm 5.2$) olmak üzere toplam 101 ($X_{yaş} = 42.4 \pm 8.4$) anne-baba oluşturmaktadır. Araştırmada Çepikkurt (6) tarafından geliştirilen "Sporda Ailenin Psikolojik Kazanımları Ölçeği

(SAPKÖ)" kullanılmıştır. "SAPKÖ" 4 alt boyut ("Statü Kazanma" "Benlik Saygısı", "Özdeşleşme" ve "Kontrol Edicilik") ve 32 maddeden oluşmaktadır. Yapılan güvenilirlik ve geçerlik çalışmalarında; Cronbach alpha ile hesaplanan iç tutarlık değerleri "Statü Kazanma" için .87, "Benlik Saygısı" için .81, "Özdeşleşme" için .82 ve "Kontrol Edicilik" için .76'dır. "SAPKÖ" nin genel Cronbach alpha değeri ise .90 olarak bulunmuştur. Test-tekrar test güvenilirliği için 26 anne-babaya 4 hafta ara ile uygulanan ölçeğin güvenilirlik katsayısı "Statü Kazanma" için .63, "Benlik Saygısı" için .70, "Özdeşleşme" için .63 ve "Kontrol Edicilik" için .80'dir.

Ailelerinin çocuğunun spora katılımı ile elde ettikleri psikolojik kazanımlarının belirlenmesinde, tanımlayıcı istatistik tekniklerinden ortalama ve standart sapma (Ss) değerleri kullanılmıştır. Verilerin normal dağılım gösterip göstermediği Kolmogorov-Smirnov testi ile incelenmiştir. Ölçeğin, birinci alt boyutu olan "Statü Kazanma ($Z=1,207$; $p>0.05$)"; ikinci alt boyutu olan "Benlik Saygısı ($Z=1,311$; $p>0.05$)"; üçüncü alt boyutu olan "Özdeşleşme ($Z=,785$; $p>0.05$)" ve dördüncü alt boyutu olan "Kontrol Edicilik ($Z=1,344$; $p>0.05$)" boyutlarında verilerin normal dağılım gösterdiği tespit edilmiş ve ikili küme karşılaştırmaları için t testi; üç veya daha fazla küme karşılaştırmaları için Tek Yönlü Varyans Analizi (Anova) kullanılmıştır. Elde edilen veriler bilgisayarda SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) for Windows 14.0 programında analiz edilmiş, manidarlığı 0.05 düzeyinde sınanmıştır.

BULGULAR

Tablo 1'de araştırmaya katılan ailelerin çocuklarını spora göndermelerindeki psikolojik kazanımları verilmiştir.

Yapılan çalışmada ailelerin çocuklarının futbol spor okuluna katılımı ile elde ettikleri en önemli kazanımları sırasıyla "kontrol edicilik" ($3,89 \pm 0,81$), "özdeşleşme" ($3,35 \pm 0,85$), "statü kazanma" ($2,49 \pm 1,07$) ve "benlik saygısı" ($1,94 \pm 0,82$) alt boyutları olarak görülmektedir (Tablo 1).

Tablo 1. Araştırmaya Katılan Ailelerin Çocuklarını Spora Göndermelerindeki Psikolojik Kazanımları

Alt ölçekler	N	X	Ss	Minimum	Maksimum
Statü Kazanma	101	2,49	1,07	1,00	4,57
Benlik Saygısı	101	1,94	0,82	1,00	4,13
Özdeşleşme	101	3,35	0,85	1,25	5,00
Kontrol Edicilik	101	3,89	0,81	1,67	5,00

Tablo 2. Araştırmaya Katılan Ailelerin Aylık Gelir Değişkenine Göre Psikolojik Kazanım Alt Boyutları Puan Ortalamaları t Testi Sonuçları

Alt boyutlar	Ailenin Aylık Gelir Düzeyi	N	X	Ss	Sd	t	P
Statü Kazanma	2000 TL≤	45	2,69	1,09	99	1,671	0,098
	2001 TL≥	56	2,33	1,03			
Benlik Saygısı	2000 TL≤	45	2,00	0,80	99	0,619	0,537
	2001 TL≥	56	1,89	0,84			
Özdeşleşme	2000 TL≤	45	3,58	0,90	99	2,500	0,014*
	2001 TL≥	56	3,16	0,77			
Kontrol Edicilik	2000 TL≤	45	3,99	0,81	99	1,015	0,313
	2001 TL≥	56	3,82	0,80			

Tablo 2’de araştırmaya katılan ailelerin aylık gelir değişkenine göre psikolojik kazanım alt boyutları puan ortalamaları t testi sonuçlarına yer verilmiştir. Ailelerin çocuklarının futbol spor okuluna katılımı ile elde ettikleri kazanımlarında aylık gelir farklılığını test etmek için yapılan t testi sonuçları, 2000 TL’den az gelire sahip ve 2000 TL’den daha fazla gelire sahip aileler arasında “Özdeşleşme” (t=2,500; p<0,05) alt boyutunda 2000 TL’den az gelire sahip aileler lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilirken, “statü kazanma” (t=1,671; p>0,05), benlik saygısı” (t=0,619; p>0,05) ve “kontrol edicilik” (t=1,015; p>0,05) alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark ortaya çıkmamıştır.

Tablo 3’de araştırmaya katılan ailelerin annenin öğrenim durumu değişkenine göre psikolojik kazanım

alt boyutları puan ortalamaları t testi sonuçlarına yer verilmiştir. Ailelerin çocuklarının futbol spor okuluna katılımı ile elde ettikleri kazanımlarında annenin öğrenim durumu farklılığını test etmek için yapılan t testi sonuçları, öğrenim düzeyi lise mezunu ve altında olan anneler ve üniversite ve üstü öğretime sahip olan anneler arasında “statü kazanma” (t=2,601; p<0,05), benlik saygısı” (t=2,005; p<0,05) Özdeşleşme” (t=3,392; p<0,05) ve “kontrol edicilik” (t=2,276; p<0,05) alt boyutlarında öğrenim düzeyi lise mezunu ve altında olan anneler lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir.

Tablo 4’de araştırmaya katılan ailelerin babanın öğrenim durumu değişkenine göre psikolojik kazanım alt boyutları puan ortalamaları t testi sonuçlarına yer verilmiştir.

Tablo 3. Araştırmaya Katılan Ailelerin Annenin Öğrenim Durumu Değişkenine Göre Psikolojik Kazanım Alt Boyutları Puan Ortalamaları t Testi Sonuçları

Alt boyutlar	Annenin Öğrenim Durumu	N	X	Ss	Sd	t	P
Statü Kazanma	İlkokul, Ortaokul, Lise	44	2,80	1,09	99	2,601	0,011*
	Üniversite, Y.Lisans, Doktora	57	2,25	1,00			
Benlik Saygısı	İlkokul, Ortaokul, Lise	44	2,12	,81	99	2,005	0,048*
	Üniversite, Y.Lisans, Doktora	57	1,80	,81			
Özdeşleşme	İlkokul, Ortaokul, Lise	44	3,67	,77	99	3,392	0,001*
	Üniversite, Y.Lisans, Doktora	57	3,11	,85			
Kontrol Edicilik	İlkokul, Ortaokul, Lise	44	4,10	,68	99	2,276	0,025*
	Üniversite, Y.Lisans, Doktora	57	3,74	,87			

Tablo 4. Araştırmaya Katılan Ailelerin Babanın Öğrenim Durumu Değişkenine Göre Psikolojik Kazanım Alt Boyutları Puan Ortalamaları t Testi Sonuçları

Alt boyutlar	Babanın Öğrenim Durumu	N	X	Ss	Sd	t	P
Statü Kazanma	İlkokul, Ortaokul, Lise	29	2,86	1,10	99	2,259	0,026*
	Üniversite, Y.Lisans, Doktora	72	2,34	1,02			
Benlik Saygısı	İlkokul, Ortaokul, Lise	29	2,02	,72	99	0,604	0,547
	Üniversite, Y.Lisans, Doktora	72	1,91	,86			
Özdeşleşme	İlkokul, Ortaokul, Lise	29	3,59	,85	99	1,822	0,071
	Üniversite, Y.Lisans, Doktora	72	3,25	,84			
Kontrol Edicilik	İlkokul, Ortaokul, Lise	29	3,92	,73	99	0,222	0,824
	Üniversite, Y.Lisans, Doktora	72	3,88	,84			

Tablo 4’de görüldüğü gibi ailelerin çocuklarının futbol spor okuluna katılımı ile elde ettikleri kazanımlarında babanın öğrenim durumu farklılığını test etmek için yapılan t testi sonuçları, öğrenim düzeyi lise mezunu ve altında olan babalar ve üniversite ve üstü öğretime sahip olan babalar arasında “statü kazanma” ($t=2,559$; $p<0,05$), alt boyutunda öğrenim düzeyi lise mezunu ve altında olan babalar lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilirken, benlik saygısı” ($t=0,604$; $p>0,05$) Özdeşleşme” ($t=1,822$; $p>0,05$) ve “kontrol edicilik” ($t=0,222$; $p>0,05$) alt boyutlarında öğrenim düzeyi lise mezunu ve altında olan babalar lehine istatistiksel olarak anlamlı bir fark ortaya çıkmamıştır.

TARTIŞMA

Ailelerin çocuklarının spora katılımlarıyla elde edecekleri psikolojik kazanımlarının belirlenmesi amacıyla yapılan bu çalışma sonuçları analiz edildiğinde; ailelerin çocuklarını futbol spor okuluna göndermedeki en önemli kazanımları sırasıyla “kontrol edicilik”, “özdeşleşme”, “statü kazanma” ve “benlik saygısı” alt boyutları olarak görülmektedir. Aileler güvenli olmadığına inandıkları cadde ve sokaklardan çocuğu alarak organize edilmiş spor okullarında çocuklarına daha güvenli bir ortam sağlama çabaları (4, 5) bu çalışmada aileler açısından kontrol edicilik kazanımının yüksek düzeyde olmasını destekler niteliktedir.

Ailelerin çocuklarının futbol spor okuluna katılımı ile elde ettikleri kazanımlarında aylık gelir farklılığında 2000 TL’den az gelire sahip ve 2000 TL’den daha fazla gelire sahip aileler arasında “Özdeşleşme” alt boyutunda 2000 TL’den az gelire sahip aileler lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Ekonomik durumu yüksek olan ailelerin, çocuklarının spora katılımları sonucunda onlarla özdeşleşme düzeyinin, ekonomik durumu düşük olan ailelerin özdeşleşme düzeylerine göre anlamlı derecede daha düşük olduğu belirlenmiştir. Doğan ve Özçaldıran (7)’in yaptıkları çalışmada gelir düzeyi düşük ailelerin çocuklarını spora yönlendirmede daha fazla ilgili oldukları belirlenmiştir. Anne baba aylık gelir durumunun çocuklarının futbol spor okuluna katılımı ile elde ettikleri özdeşleşme tutumu üzerinde oldukça etkili olduğu düşünülmektedir.

Ailelerin öğrenim durumu değişkeninde, öğrenim düzeyi lise mezunu ve altında olan anneler ve üniversite ve üstü öğretime sahip olan anneler arasında tüm alt boyutlarda öğrenim düzeyi lise mezunu ve altında olan anneler lehine anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Şahin ve Özyürek (15)’in araştırmasında ilkökul mezunu annelerin lise ve üniversite mezunu annelerden daha fazla çocuğuyla özdeşleşme tutumu sergiledikleri görülmüştür. Baba öğrenim durumu değişkeninde ise öğrenim düzeyi lise mezunu ve altında olan babalar ve üniversite ve üstü

öğretime sahip olan babalar arasında “statü kazanma”, alt boyutunda öğrenim düzeyi lise mezunu ve altında olan babalar lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Yine Şahin ve Özyürek (15)’in araştırmasında lise ve üniversite mezunu babaların ilkökul mezunu babalara göre daha fazla demokratik tutuma sahip oldukları, buna rağmen daha az uyma, sosyal hareketlilik ve çocukla özdeşleşme tutumuna sahip oldukları belirlenmiştir. Bulgular, araştırma bulgularını destekler niteliktedir.

Ailelerin sosyo-ekonomik düzeyi, yaşam tarzları ve inanışları çocuğun katılacağı aktiviteleri belirlemede ve kendileriyle alakalı beklentilerini arttırmada etken rol oynamaktadır (4, 10). Gerçekten de, toplum kültürü içerisinde yaygın bir etki alanına sahip bulunan spor, ilgili tutum ve davranışlar üzerinde önemli etki gücüne sahiptir. Düşük gelire sahip aileler sporla alakalı evrensel ilkeleri ve anlamları kavramanın yanında aynı zamanda programla alakalı faaliyetlerle özdeşleşmek istedikleri söylenilebilir. Bulguların, araştırma bulgularını desteklediği, öğrenim düzeyi arttıkça anne-baba tutumlarının olumlu yönde değişikliğe uğradığı düşünülmektedir.

Sonuç olarak, ailelerin çocuklarını spor kulübüne/okuluna göndermedeki en önemli kazanımları sırasıyla “kontrol edicilik”, “özdeşleşme”, “statü kazanma” ve “benlik saygısı” tutumları olarak görülmektedir. Ailelerin çocuklarının spor kulübüne/okuluna katılımı ile elde ettikleri kazanımlarında anne eğitim düzeyinin önemli bir etkidir. Baba öğrenim durumu değişkeninde ise öğrenim düzeyi lise mezunu ve altında olan babalar ve üniversite ve üstü öğretime sahip olan babalar arasında “statü kazanma”, tutumunda öğrenim düzeyi lise mezunu ve altında olan babalar lehine farklılık tespit edilmiştir. Ayrıca gelir düzeyi yüksek olan ailelerin (2000 TL’den daha fazla gelir) psikolojik kazanımlarından “özdeşleşme” tutum düzeyinin azaldığı tespit edilmiştir.

KAYNAKLAR

1. Altıntaş A, Hacıoğlu O, Sağıtürk B, Belman C, Aşçı FH. Genç futbol oyuncularının spora katılım güdülleri ve başarı algıları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Türkiye Klinikleri J Sports Sci*, 2010; 2(1): 26-31.
2. Arslan Y, Altay F. İlköğretim okul takımlarındaki erkek öğrencilerin spora katılım güdülerinin incelenmesi. *Celal Bayar Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 2009; 4(2): 59-66.
3. Aslan N. An examination of family leisure and family satisfaction among traditional Turkish families. *Journal of Leisure Research*, 2009; 41.
4. Coakley J. *Sport in Society*. New York: McGraw Hill Companies. 2001.
5. Coakley J. The good father: parental expectations and youth sports. *Journal of Leisure Studies*, 2006; 25(2): 155-163.

6. Çepikkurt F. *Çocuk Sporlarında Ailesel Katılımın Aşırı Olmasının Psikolojik Kazanımları: Bir Ölçek Çalışması*. Mersin Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Tez No: 49, 2005.
7. Doğan B, Özçaldıran B. Futbola ve yüzmeye yeni başlayan çocukların ailelerinin sosyo-ekonomik durumlarının karşılaştırılması. *Performans*, 1995; 1(1): 19-23.
8. Gren CB, Chalip L. Enduring involvement in youth soccer: the socialization of parent and child. *Journal of Leisure Research*, 1997; 29(1): 61-77.
9. Kılıçgil E. Ailelerin çocuklarını yaz futbol okullarına gönderme nedenleri, beklentileri ve sosyo-ekonomik durumları. *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 2003; 1(1): 11-16.
10. Kim M. Modernizing effects on sports and physical activities among Korean adults. *International Review for the Sociology of Sport*, 1996; (31)2: 155-169.
11. McPherson B, Curtis JE, Loy JW. *The Social Significance of Sport*. Illions: Human Kinetics Books, 1989.
12. Oyar ZB, Aşçı HF, Çelebi M, Mülazımoğlu Ö. Spora katılım güdüsü ölçeğinin geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Hacettepe Spor Bilimleri Dergisi*, 2001; 12(2): 21-23.
13. Pehlivan Z. Participation Motivations of Turkish Youth Who Participated in Interschool Sport Competitions Organized As High Level Competitive and Recreational. 10th International Sport Sciences Congress Proceedings II, October 13-25 Bolu-Turkey, 2008, 597-599.
14. Pehlivan Z. Spora katılan çocuklara yönelik ailelerin beklentileri, çocuklarda gözlenen davranış değişimleri ve spora katılımın önündeki engeller. *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 2009; 7(2): 69-76.
15. Şahin FT, Özyürek A. 5-6 yaş grubu çocuğa sahip ebeveynlerin demografik özelliklerinin çocuk yetiştirme tutumlarına etkisinin incelenmesi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2008; 6(3): 395-414.
16. Şirin EF, Hamamioğlu Ö. Uzak doğu spor branşlarındaki (taekwondo, karate, judo) sporcu gençlerin spora katılım motivasyonlarının belirlenmesi. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 2007; 12(2): 29-42.
17. Şirin EF. Futbolcu kızların (12-15 yaş) spora katılım motivasyonlarının belirlenmesi. *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 2008; (6)1: 1-7.
18. Şirin EF, Çağlayan HS, Çetin MÇ, İnce A. Spor yapan lise öğrencilerinin spora katılım motivasyonlarına etki eden faktörlerin belirlenmesi. *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 2008; 2(2).
19. Weinberg R, Gould D. *Foundations of Sport and Exercise Psychology*. Illions Champaign: Human Kinetics, 1995.
20. Zabriskie RB, McCormick B. Parent and child perspectives of family leisure involvement and satisfaction with family life. *Journal of Leisure Research*, 2003; 35.